

Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliğ

(19.06.2001 Tarih ve 24437 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

Vergi kimlik numarası kullanımının yaygınlaştırılması hakkındaki 4358 sayılı Kanunun(1) 2 nci maddesinde, "Kamu idare ve müesseseleri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler, Maliye Bakanlığınca belirlenecek işlemlerin yapılması sırasında, bu işlemlere muhatap veya taraf olan gerçek ve tüzel kişilerin vergi kimlik numarasını tespit etmek ve bu işlemlere ilişkin belge, hesap ve kayıtlarında vergi kimlik numaralarına da yer vermek zorundadırlar.

Belirlenecek işlemlere muhatap veya taraf olan kişiler, vergi kimlik numaraları olmadığı takdirde, işlemlerin tamamlanmasından önce vergi kimlik numarasını almak zorundadır.

Bu Kanuna göre vergi kimlik numarasını tespit etme, belge, hesap ve kayıtlarında gösterme mecburiyeti kapsamına alınan kurum ve kuruluşların özel mevzuatlarında yer alan vergi kimlik numarasının kullanımını engelleyici veya kısıtlayıcı mahiyette olan hükümler uygulanmaz.

Bu Kanunda geçen "vergi kimlik numarası" tabiri, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesi uyarınca gerçek ve tüzel kişilere verilen vergi numarasını ifade eder.

Kendilerine vergi kimlik numarası verilmiş bulunan gerçek ve tüzel kişiler de, vergi kimlik numaralarını tespit, kayıt ve belgelerinde gösterme mecburiyeti kapsamındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla yaptıkları veya muhatap oldukları işlemler sırasında, vergi kimlik numaralarını doğru olarak bildirmek veya gerektiğinde bu numaraları tevsik için kendilerine verilmiş olan belgeyi ibraz etmekle yükümlüdürler." hükmü yer almaktadır.

4389 sayılı Bankalar Kanununun(2) 20 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında, "Bankaların, kimliklerini ve vergi kimlik numaralarını belgelemeyen müşterileri adına mevduat, kredi ve her ne ad altında olursa olsun hesap açmaları, sözleşme düzenlemeleri, havale ve kambiyo hizmetleri ile diğer bankacılık ve mali hizmetleri vermeleri yasaktır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Kurumun görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca düzenlenir....." hükmü bulunmaktadır.

4358 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin Maliye Bakanlığınca verdiği yetkiye dayanılarak, vergi kimlik numarası kullanımının yaygınlaştırılmasına ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

(1) 4.4.1998 tarihli ve 23307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(2) 23.6.1999 tarihli ve 23734 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

I- VERGİ KİMLİK NUMARASININ TESPİTİ VE KULLANIMI

Bu Tebliğ kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler bu Tebliğde belirtilen işlemleri yapan veya bunlara muhatap veya taraf olan her türlü gerçek ve tüzel kişi müşterilerinin kimlik, adres ve diğer bilgilerinin yanı sıra;

1. Vergi kimlik numaralarını tespit ederler,
2. Bu numaraları ilgili belge, hesap ve kayıtlarında kullanırlar.

Vergi kimlik numarasının tespiti, ibrazı ve kullanılmasında Tebliğin IV. Bölümüne göre işlem yapılacaktır.

II- BANKACILIK İŞLEMLERİ

1. Bankacılık ve Mali Hizmet İşlemleri

4389 sayılı Bankalar Kanunu'na(3) veya özel kanunlara göre kurulmuş ve kurulacak bankalar ile yabancı ülkelerde kurulmuş olup da Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan veya bundan sonra Türkiye'de şube açarak faaliyete geçecek olan bankalar (off-shore şubeleri dahil), 1.9.2001 tarihinden itibaren Bankalar Kanununun 20 nci maddesinin 4 üncü fıkrası hükmü uyarınca, aynı fıkrafta belirtilen bankacılık ve mali hizmetlerinde, müşterilerinin vergi kimlik numaralarını tespit ederler ve kullanırlar.

Bankaların, bankacılık ve mali hizmetleri vermelerinde müşterilerinin vergi kimlik numaralarını tespit etmeleri ve kullanmaları ile ilgili usul ve esaslar Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü de alınarak 31.7.2001 tarihine kadar tespit edilecektir.

2. Her Nev'i Tahvil, Bono ve Borçlanma Senedi İşlemleri

Bankalar (T.C. Merkez Bankası dahil) ve aracı kurumlar, 1.9.2001 tarihinden itibaren her nev'i tahvil, bono ve borçlanma senedi sattıkları müşterileri adına açtıkları hesaplarda; bunların kupon bedelleri ile vadeleri bitiminde gerek makbuz gerek fiziki olarak bu menkul kıymetleri ibraz eden kişilere itibari değerlerini nakden veya hesaben ödeme veya başka bir hesaba havale işlemlerinden önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

(3) 23.6.1999 tarihli ve 23734 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

3. Kredi Kartı Okuma Makinesi İşlemleri

Bankalar ve kredi kartı okuma makinesi (pos makinesi ve imprinter cihazı) veren diğer kuruluşlar, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren üye işyerlerine kredi kartı okuma makinesi vermeden önce müşterilerinin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklar ve bu müşterileri ile birlikte daha önce kredi kartı okuma makinesi verdikleri üye işyerlerinin bu cihazlarla yaptıkları satış tutarlarını aylık dönemler itibarıyla Bakanlığımıza göndermeye devam edeceklerdir.

4. Havale İşlemleri

Bankalar, 1.9.2001 tarihinden itibaren yurt içi ve yurt dışına yapılan beş milyar lira veya muadili yabancı parayı geçen tutardaki Türk Lirası ve döviz havalelerini yapmadan önce göndericinin, havalenin yurt içine yapılması halinde (yurtdışından yapılan havaleler dahil) ödeme yapılmadan önce ayrıca alıcının da vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır. Yabancı para havale miktarının hesaplanmasında T.C. Merkez Bankasının işlem günündeki efektif alış kuru uygulanacaktır.

Bankalar, 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerinin havale yoluyla off-shore bankalar ile benzeri diğer mali kurumlarda hesap açma, sözleşme düzenleme ve diğer işlemlerine aracılık etmeleri halinde bu işlemlerini müşterilerinin vergi kimlik numarası altında bu konuda bilgi istenildiği zaman verecek şekilde ayrıca izlerler.

5. Çek ve Senet (Bono) İşlemleri

Bankalar (T.C. Merkez Bankası dahil), 1.9.2001 tarihinden itibaren çek karnesi verecekleri müşterileri ile her ne ad altında olursa olsun tahsil için alınan çek bedellerinin ödenmesinden önce ödeme yapılacak kişiler ile tahsile kabul edecekleri senetler ve senet karşılığı kullandıracakları avans kredilerinde teminata alacakları senetleri, tahsilat ve teminat için kabul etmeden önce senedi tahsile veya teminata veren kişinin vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

III- DİĞER MALİ İŞLEMLER

1. Sermaye Piyasası Kanunu Kapsamındaki Kurumlarca Yapılacak İşlemler

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu(4) kapsamına giren sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan sermaye piyasası kurumları 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerine hesap açmadan, sözleşme ve işlemleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

(4) 30.07.1981 tarihli ve 17416 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

2. Ödünç Para Verme İşlemleri

90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname(5) uyarınca; ödünç para verme işleriyle uğraşan veya ödünç para verme işlerine aracılık eden ikrazatçılar, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerine hesap açmadan, sözleşme ve işlemleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

3. Özel Finans Kurumlarınca Yapılan İşlemler

Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair 83/7506 sayılı Karar'a(6) göre Türkiye'de kurulmuş ve 4389 Sayılı Bankalar Kanunu'na göre kurulacak olan özel finans kurumları, özel cari hesaplar ve kar ve zarara katılma hakkı veren hesaplar ile toplanan fonların üretim desteği sağlanması, kira akdi (leasing), kar ve zarara katılma yöntemi, mal karşılığı olan vesaikin alım satımı yoluyla kullandırılması işlemlerinde 1.9.2001 tarihinden itibaren müşterilerine hesap açmadan, sözleşme ve işlemleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır.

Özel finans kurumları, yukarıda belirtilen işlemler dışında kalan faaliyetlerinde vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımında bu Tebliğ ile bankalar için getirilmiş olan düzenlemelere uyacaklardır.

4. Yetkili Müesseselerce Yapılan İşlemler

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'a İlişkin Tebliğler uyarınca kurulan ve kurulacak olan yetkili müesseseler, 1.9.2001 tarihinden itibaren 3.000 Amerikan Doları veya muadili efektif/döviz alış ve satış işlemlerinde ve müşterileriyle yapacakları sözleşmelerde işlem ve sözleşmeleri yapmadan önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri de yapacaklardır.

Bu madde hükmü bankalar, özel finans kurumları ve posta merkezleri için de geçerlidir.

5. Posta Merkezi İşlemleri

Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) merkezleri, posta çeki hesabı veya döviz pozisyonlu posta cari hesabı açtırmak için müracaat eden kişilerden 1.9.2001 tarihinden itibaren hesap açmadan ve sözleşme düzenlemeden önce vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri de yapacaklardır.

(5) 06.10.1983 tarihli ve 18183 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(6) 19.12.1983 tarihli ve 18256 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Posta havalesi yapan PTT merkezleri ve şubeleri havale işlemlerinde vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımında bu Tebliğ ile bankalar için getirilmiş olan düzenlemelere, döviz alımı yapan PTT merkezleri ve şubeleri döviz alış işlemlerinde vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımında bu Tebliğ ile yetkili müesseseler için getirilmiş olan düzenlemelere uyacaklardır.

6. Finansal Kiralama İşlemleri

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'na(7) göre kurulan ve kurulacak olan finansal kiralama şirketleri 1.9.2001 tarihinden itibaren finansal kiralama işlemleri ile ilgili sözleşmeleri yapmadan önce müşterilerinin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ilgili işlemleri yapacaklardır.

7. Sigortacılık İşlemleri

7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu'na(8) göre Türkiye'de kurulmuş ve kurulacak olan sigorta şirketleri ile yabancı ülkelerde kurulmuş olup da Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan veya bundan sonra Türkiye'de şube açarak faaliyete geçecek olan sigorta ve reasürans şirketleri, 1.9.2001 tarihinden itibaren her türlü sigorta sözleşmelerini yapmadan önce sözleşme ve işlemlerin sahibi, muhatabı veya tarafı olan kişilerin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemleri yapacaklardır. Sigorta sözleşmeleri yapan banka şubeleri ve sözleşme yapma yetkisine haiz tüm aracı kuruluşlar da bu hükümlere uyacaklardır.

IV- VERGİ KİMLİK NUMARASININ TESPİTİ İLE İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR

Bu Tebliğ ile müşterilerinin vergi kimlik numarasını tespit etme ve kullanma yükümlülüğü getirilen gerçek ve tüzel kişiler bu Tebliğde belirtilen ve uygulamanın başlangıcından önce yapılmış ve hüküm ifade eden işlemlerin sahibi, muhatabı veya tarafı olan kişilerin vergi kimlik numaralarının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemlerine 1.9.2001 tarihinden itibaren başlayacaklar ve 31.3.2002 tarihine kadar tamamlayacaklardır.

Tebliğ kapsamındaki işlemlerin sahibi, muhatabı veya tarafı olacak gerçek ve tüzel kişiler vergi kimlik numaralarını vergi dairesinden almış oldukları vergi kimlik kartı, tahakkuk fişi, tahsil alındısı, vergi dairesi makbuzu, vergi levhası ve vergi dairesi yazısı ile tevsik edebileceklerdir.

Müşterilerin bir kez tespit edilerek kurum kayıtlarına alınan vergi kimlik numaraları müteakip her türlü işlemlerinde de kullanılacaktır. Bir başka ifadeyle, müşterilerin vergi kimlik numaralarını bir kez ibraz etmeleri yeterlidir. İşlemlerin internet, intranet ve benzeri elektronik araçlarla yapılması durumunda da vergi kimlik numarası aranılacak ve bu Tebliğde tespit edilen esaslara göre kullanılacaktır.

(7) 28.6.1985 tarihli ve 18795 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

(8) 30.12.1959 tarihli ve 10394 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Banka ve diğer mali kuruluşlar, ibraz edilen vergi kimlik numarasının doğru olmadığına ilişkin herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun olması halinde; Ek: 1 deki Vergi Kimlik Numarası Bildirim Formunu dolduracaklar, buldukları yer yetkili vergi dairesine gönderecekler ve bildirilecek vergi kimlik numarasına göre işlem yapacaklardır.

Yurt dışında yerleşik kişilere verilecek hizmetler için vergi kimlik numarası aranmayacaktır. Ancak, dar mükellefiyete tabi gerçek ve tüzel kişilerden Türkiye'de işyeri olan veya daimi temsilci bulunduranlar, yapacakları bankacılık ve diğer mali işlemlerinde, kendilerinin veya daimi temsilcilerinin adına alınmış vergi kimlik numaralarını kullanacaklardır.

Bu Tebliğde belirtilen işlemlerin küçükler ve kısıtlılar adına yapılması halinde bu kişilerin vergi kimlik numarasının tespit ve kullanımı ile ilgili işlemler yapılmakla birlikte veli, vasi ve kayyımların; vekaletname ile işlem yapılması durumunda vekalet veren kişinin vergi kimlik numarasının tespiti ve kullanımı ile ilgili işlemler yapılmakla birlikte vekil tayin edilen kişilerin; işlemin birden fazla kişi adına yapılması halinde her bir kişinin vergi kimlik numarası tespit edilecek ve kullanılacaktır.

Elektrik, su, doğalgaz, telefon, kablolu televizyon faturası, çevre temizlik vergisi, öğrenci sınav harcı ve öğrenci kredisi ödemeleri ve benzeri ödemeler ile Emekli Sandığı, Bağ-Kur, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Yardımlaşma Sandıkları tarafından emeklilere yapılan emeklilik maaşı ödemeleri ile işçi ve memurların ücret ve maaş ödemeleri için açılan hesapların sadece belirtilen emeklilik maaşı ile maaş ve ücret ödemelerinden ibaret olması halinde vergi kimlik numarası aranılmayacaktır.

Yurtdışında yerleşik bulunan; buldukları ülkede çalışma veya oturma izni alarak altı aydan daha fazla bir süredir yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının yapacakları işlemler için vergi kimlik numarası aranılmayacaktır. Bu kişilerden çalışma veya oturma izin belgelerinin bir fotokopisi eğer bunlar yoksa pasaportlarının bir fotokopisi alınır. Resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye'de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları ile yurtdışında yerleşik bulunan Türk vatandaşlarından kesin dönüş yaparak Türkiye'de yerleşen ve bir takvim yılı içinde devamlı olarak altı aydan fazla süreyle Türkiye'de ikamet edenlerden ise vergi kimlik numarası aranacaktır.

Havale işlemleri için tespit edilen tutar her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Yeniden değerlendirme sonucu tespit edilen tutarın hesabında bir milyon liranın altındaki tutar dikkate alınmaz.

Bu Tebliğde yer alan açıklamalar çerçevesinde, vergi kimlik numarasını tespit edecek ve kullanacak gerçek ve tüzel kişiler istenecek bilgileri 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148, 149 ve mükerrer 257 inci maddesi gereğince Maliye Bakanlığınca tespit edilecek usul ve esaslar dahilinde Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'ne göndereceklerdir. Kişi ve kuruluş bazında veya işlem türüne göre istenecek bilgilere ilişkin format Maliye Bakanlığı'nca duyurulacaktır. Bu zorunluluğu uymayanlar, yaptıkları işlemlere ilişkin bildirimleri Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yerine getirmeyenler ile vergi kimlik numaralarını gizleyen veya bilerek bu konuda gerçeğe aykırı beyanda bulunan veya sahte ya da yanıltıcı belgeler ibraz edenler hakkında 4358 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun(9) 353 üncü maddesinin 7 ve 9 numaralı bentleri uyarınca işlem yapılacaktır.

Tebliğ olunur.